

Yabancı Dil Olarak Uzaktan Rusça Öğretiminde Edebi Metinlerin Kullanımı

Literary Texts Utilization in Distant Teaching of Russian Language

Zoya Şengüder¹

ÖZ

Çalışmamızda uzaktan öğrenme ilkelerinin uygulanması, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Rus Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı öğrencileri için geliştirilmiş bir edebi metin kullanılarak yapılan çevrimiçi ders örneği üzerinden ele alınmaktadır. Bu çalışmada, ikinci sınıf (B1 seviye) Sözlü ve Yazılı Kompozisyon çevrimiçi dersinde Rus çağdaş yazarı Yu. Ya. Yakovlev'in, "Skripka" ("Keman") adlı hikâyesi kullanılmıştır.

Bu çalışmanın amacı, çevrimiçi derslerin hükümlerini veya ilkelerini ortaya koyarak ve edebi metinleri kullanarak, yabancı dil olarak Rusçayı öğrenen yabancı öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayan ve motivasyonunu artıran çevrimiçi dersler oluşturmak için bir algoritma geliştirilmesidir.

Çalışmanın güncellik düzeyi, yeni eğitim koşullarını anlama, yabancı dil olarak Rusçayı öğretme sürecini geliştirme ve ayrıca Rusçayı uzaktan öğrenen yabancı öğrencilerin eğitim kalitesini ve motivasyonunu artırma ihtiyacı ile belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Yabancı Dil Olarak Rusça Öğretimi, COVID-19 Pandemi, Uzaktan Eğitim, Edebi metinler, Rus Literatürü, Dil Becerileri

ABSTRACT

In our study, the application of distance learning principles is discussed through the example of an online class that used a literary text developed for Istanbul University Faculty of Literature, Russian Language and Literature Department students. In this study, Russian contemporary author Yu. Ya. Yakovlev's, "Skripka" ("The violin") story was used in the second class (B1 level) of an Oral and Written Composition online lesson.

The aim of this study is the development of an algorithm that both meets the needs and boosts the motivation of foreign students learning Russian as a foreign language by using literary texts, and by presenting conclusions or principles of online classes.

The topicality level of this study is determined by the need to understand new educational conditions, improve the process of teaching Russian as a foreign language as well as to improve the quality of education and motivation of foreign students learning Russian remotely.

Keywords: ching of Russian as a foreign language, Global Epidemic of COVID-19, Distant Learning, Literary Text, Russian Literature, Language Skills

Sorumlu yazar/Corresponding author:

Zoya Şengüder (Öğr. Gör., Dr.),
İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Slav
Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Rus Dili ve
Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye
E-mail: zoya.senguder@istanbul.edu.tr
ORCID: 0000-0002-3377-5721

Başvuru/Submitted: 23.06.2022

Kabul/Accepted: 25.08.2022

Atıf/Citation: Senguder, Zoya." Yabancı Dil Olarak Uzaktan Rusça Öğretiminde Edebi Metinlerin Kullanımı". *Avrasya İncelemeleri Dergisi - Journal of Eurasian Inquiries* 11, 2 (2022): 223-239.

<https://doi.org/10.26650/jes.2022.012>

EXTENDED ABSTRACT

The history of teaching Russian as a foreign language goes back to a long-standing tradition. Russian language teaching also has a rich history in terms of both theoretical studies and applied research. The XXI. century is accepted as the electronic learning age. Therefore, most foreign language experts and authors of foreign language textbooks have come to the conclusion that the future belongs to the distance learning process. Many researchers (A.N. Shchukin, A.N. Bogomolov, M.N. Moiseeva, E.S. Polat, O.A. Uskova, L.V. Ippolitova, N.P. Dmitrenko etc.) have discussed the topic of distance learning of Russian as a foreign language many times.

At the beginning of 2020, there were a number of important changes in the process of education around the world including Turkey and Russia due to the COVID-19 pandemic. Like other educational institutions, universities immediately switched to the distance learning system due to the rapid spread of the virus. In order to adapt to the completely new educational conditions, students had to renew themselves. Meanwhile, teachers also needed to review their principles, methods, utilization frequency of modern educational material as well as their approach to distance education. The problems teachers of Russian as a foreign language ran into in such a state of change were about developing both online courses and the materials which make the process of distance education interesting.

The main goal of teaching Russian as a foreign language is to create and develop the communicative competence that is essential for communication in different places and situations. The main mission is to teach students all kinds of expressive activities such as speaking, listening, reading and writing. Therefore, teachers use various methods and techniques to create and develop communicative competence as well as teaching speaking, listening, reading and writing. As mentioned above, revision of the organizational form of distance education studies is inevitable due to the circumstances brought by the pandemic. It is essential that the number of independent private studies and creative, applied works qualifying as studies must be increased.

All of the requirements mentioned above are fulfilled by the utilization of literary texts in distance teaching of Russian as a foreign language.

The utilization of literary texts in distance education and online courses promotes the students' participation in educational activities, develops interest and positive reinforcement, increases the interactions between teachers and student, moreover making the online communication process closer to "in person" communication. Also, it is thought that the utilization of literary texts helps the emotional and spiritual interaction in the act of distance teaching of language and literature.

In the "Obshchiye printsipy online - obucheniya russkomu yazyku kak inostrannomu (The main principles of distance education in teaching Russian as a foreign language)" study, N.P. Dmitrenko, O.N. Kolchina and D.V. Mosova determine the main rules of online teaching

Russian as a foreign language and the principles of course development with the help of literary texts for foreign students. Those principles are listed below:

1. The utilization of literary texts. General view about the communicative orientation of foreign language teaching involves the utilization of literary texts in distance education.

2. Preliminary analysis of literary texts in terms of lexicological and grammatical difficulty. The general decision about the functional approach to the selection and presentation of linguistic material is associated with the obligatory preliminary analysis of literary texts in terms of lexical and grammatical difficulties.

3. Course glossary. In every online course, there should be a glossary that includes new words or expressions, necessary grammatical explanations and context in which the terms are used.

4. Exercise system. The exercises in distance teaching of Russian as a foreign language should be standardized (exercises that are used for learning reinforcement) and creative (like speaking exercises).

5. Standardized exercise system. Within the scope of the online teaching of Russian as a foreign language, standardized exercises covering all lexical and grammatical materials of literary texts should be included substantially.

6. Instructions for the exercises. Every standardized exercise should be presented with instructions written in Russian, native language or in the intermediate language.

7. Creative exercise system. Creative exercises aim to improve oral and written expression skills in Russian. Students complete these exercises by themselves.

Thus, it is possible to create online courses that both increase motivation and meet the needs of foreign students learning Russian as a foreign language by using literary texts and revealing the rules and principles of distance education. This makes the activities of reading, writing, listening and speaking more effective, helps individual learning and creates an interactive environment between teacher-student and student-student relationships, thus increasing students' motivation and class participation. Utilization of a literary text as a material will affect positively the process of education when used with multimedia activities in the period of distance learning.

Giriş

E.G. Azimov ve A.N. Şçukin, “Noviy slovar metodiçeskih terminov i ponyatiy” (“Yeni Metodolojik Terimler Sözlüğü”) adlı çalışmasında dil öğretiminde “uzaktan eğitim” kavramını şu şekilde açıklamaktadır:

“Uzaktan eğitim, eğitim sürecinde geleneksel yöntemlerin yanı sıra bilgisayar ve telekomünikasyon teknolojilerine dayalı özel yöntemlerin, araçların ve eğitim biçimlerinin kullanıldığı (tam zamanlı eğitim de dahil olmak üzere) eğitim şeklidir. Uzaktan eğitimde eğitim sürecinin temeli, kendisi için rahat bir ortamda çalışan, yanında bir dizi özel öğretim aracına sahip olan ve öğretmen ve diğer öğrencilerle telefon, faks, e-posta ve normal posta yoluyla ve bizzat karşı karşıya iletişim kurma konusunda anlaşmaya varılmış fırsatlara sahip olan öğrencinin bağımsız çalışmasıdır”.¹

Yukarıda bahsedilen uzaktan eğitim, öğrencilere her zaman alternatif ve esnek ortamlar sunarken, acil uzaktan öğretim ise bir seçenek değil, bir zorunluluktur. Başka bir deyişle, farklı önceliklerle ve stratejilerle yaklaşılması gereken bir durumdur.²

COVID-19 salgını nedeniyle, Rusçayı yabancı dil olarak öğreten kurumlar da diğer eğitim kurumları gibi acil uzaktan öğretim sistemine geçmiştir. Pandeminin neden olduğu belirsizlik döneminde zorunlu çevrimiçi eğitim (Mart - Aralık 2020, Eylül 2020 - Haziran 2021), öğretmenlerin ve öğrencilerin esnekliğe ve değişime hazır olmasını gerektirmiştir. Bahsi geçen bu değişimlerin yabancı dil olarak Rusça öğretimine de yansıdığı açıktır. Araştırmacı S.S. Paşkovskaya yeni yaşam koşullarının öğretmenleri yabancı dil olarak Rusçayı öğretme modeline farklı bir açıdan bakmaya zorladığını: sadece öğrenilen materyalin niteliği ve niceliği değil aynı zamanda öğretmenler ve öğrenciler arasındaki iletişim biçimi ve öğretim stratejisini de değiştirdiğini vurgulamaktadır.³

Yabancı dil olarak uzaktan Rusça öğretimi

Yabancı dil olarak Rusça öğretimi de dâhil olmak üzere herhangi bir yabancı dilin uzaktan öğretimının hem artıları hem de eksileri mevcuttur.

Ye.N. Strelçuk, “Perspektivı onlayn obuçeniya russkomu yazıku kak inostrannomu v vuzah RF” (“Rus Üniversitelerinde Yabancı Dil Olarak Çevrimiçi Rusça Öğretilmesine Yönelik Beklentiler”) adlı çalışmasında yabancı dil olarak çevrimiçi Rusça öğretiminin avantajlarını şu şekilde açıklamaktadır:

“Yabancı dil olarak çevrimiçi Rusça öğretiminin eğitim sürecinde öğretmen ve öğrenciler arasında ve öğrencilerin kendi aralarındaki sürekli sistematik iletişim ve etkileşim, uzaktan eğitimin büyük bir avantajıdır. Çevrimiçi öğrenme imkanı, dünyanın herhangi bir yerinde bulunurken yabancı dil eğitiminin diğer işlerle birleştirilmesine, geçmiş konulara geri dönme

1 Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва: Икар, 2009, с. 12.

2 Buket Akkoyunlu ve Salih Bardakçı. “Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim”. Rumeli Köprüsü Dergisi, Covid - 19 Özel Sayısı, (2020), s. 6.

3 С.С. Пашковская. “Как подставить плечо, а не подножку студентам во время онлайн - обучения русскому языку как иностранному”. *Russian Language Studies*, Vol. 19, № 1, 2021, s. 88.

fırsatlarına, kamuya açık alanlarda materyal bulmaya ve Doğal Yaklaşım Dayalı Yöntemler (İşitsel-Görsel Yöntem, Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi) kullanarak dil öğrenilmesine olanak tanımaktadır. Yabancı öğrenciler için çevrimiçi eğitim, öğretmen ve sınıf arkadaşlarıyla iletişim kurarken aradaki iletişim engelinin ortadan kaldırılmasına da yardımcı olmaktadır. Ayrıca, çevrimiçi öğrenmenin başka avantajı olan elektronik eğitim materyallerinin sürekli olarak düzeltilmesi ve yenilenmesi, materyallerin güncelliğini korunmasını sağlamakta ve öğrencilerin motivasyonunu arttırmaktadır”.⁴

Aynı zamanda araştırmacı yabancı dil olarak uzaktan Rusça öğretiminde kaliteli eğitimi engelleyen ana sorunları da ele alıp aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

- Rusça konuşulan bir ortamın olmaması;
- kontrol organizasyonun zayıflığı ve bilgilerin objektif olarak değerlendirilmesindeki zorluklar;

- öğrencilerin sözlü ve yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesindeki yetersizlik;
- öğrencilerin materyal ile çalışmaya ilgilerinin yeterince olmaması ve motivasyon eksikliği.

Yabancı dil olarak uzaktan Rusça öğretiminde kaliteli eğitimi engelleyen başka sorun ise, Rusça derslerinde en önemli hedefi olan iletişimsel yeterliliğinin yeterince oluşmaması ve geliştirilmemesidir.⁵

Strelçuk, yaptığı çalışmalar ve araştırmalar sonucunda yabancı öğrenciler için Rusçanın çevrimiçi öğretiminin eksiklerinin giderilmesine ve etkinliğinin artırılmasına yönelik önerilerde bulunmuştur. Bu önerilerde yabancı dil olarak çevrimiçi Rusça öğretiminde aşağıda verilen güncel pedagojik bileşenlerin uygulanmasının öngörüldüğü beklentiler vurgulanmaktadır:

- Yabancı dil olarak Rusça öğrenilmesini motive eden çeşitli üretken ve yenilikçi teknolojilerin kullanılması (tiyatro teknolojisi, portföy çalışması, projeler, sanal turlar vb.)

- Bireyselleştirme ve farklılaşma ilkeleri. Bu ilkeler, eğitim faaliyetlerinin organizasyonunda öğrencilerin eğilimlerini, ilgi alanlarını, yeteneklerini ve bireysel özelliklerini dikkate almayı kapsamaktadır.

- İletişimsel öğretim yöntemi. İletişimsel yöntem, çağdaş eğitim sürecinin en önemli kavramlarından biri olan etkileşimin (interaktif öğretim) gelişmesine katkıda bulunur. Öğrencinin kişiliği ön plana çıkarılırken öğretmenin asıl görevi hazır ödevler vermek değil, öğrencileri aktif olarak araştırmaya, problemleri çözmeye teşvik etmektir.⁶

Strelçuk’un interaktif öğretimle ilgili fikirlerine Ye. S. Polat da katılır. Polat’a göre, yabancı dil öğretiminde uzaktan eğitimin temelinde interaktif öğrenme yatmaktadır. Böylelikle çevrimiçi eğitim sürecinde öğretmen ve öğrenciler arasında ve öğrencilerin kendi aralarında sürekli iletişim ve etkileşim söz konusudur.⁷

4 E.H. Стрельчук. “Перспективы онлайн - обучения русскому языку как иностранному в вузах РФ”. *Russian Language Studies*, Vol. 19, № 1, 2021, s. 106

5 E.H. Стрельчук. “Перспективы онлайн - обучения русскому языку как иностранному в вузах РФ”. *Russian Language Studies*, Vol. 19, № 1, 2021, s. 107.

6 E.H. Стрельчук. “Перспективы онлайн - обучения русскому языку как иностранному в вузах РФ”. *Russian Language Studies*, Vol. 19, № 1, 2021, s. 108

7 E.C. Полат. Понятийный аппарат дистанционного обучения. Вопросы интернет образования. https://vio.uichim.info/Vio_19/cd_site/articles/art_1_21.htm, adresinden alındı. Erişim: 30.04.2022.

Yukarıda bahsedildiği gibi yabancı dil olarak Rusça öğretiminin temel amacı, farklı alan ve durumlarda iletişim kurmak için gerekli olan iletişimsel yetinin oluşturulması ve geliştirilmesidir. Temel görevi ise, öğrencilere konuşma, dinleme, okuma ve yazma gibi her tür anlatım etkinliğini öğretmektir. Dolayısıyla öğretmenler, iletişimsel yetinin oluşturulması ve geliştirilmesi ile birlikte konuşma, dinleme, okuma ve yazma öğretimine yönelik çeşitli yöntemler ve teknikler kullanmaktadır. Bugün itibariyle gelişen koşullarda, uzaktan eğitim çalışmalarının örgütsel biçiminin revize edilmesi kaçınılmazdır. Bağımsız bireysel çalışmanın çoğalmas ve araştırma niteliğindeki uygulamalı ve yaratıcı çalışma hacminin artırılması gereklidir.⁸

M. Er ve T. Demir'e göre,

“Öğrencilerin, dört temel dil becerisini geliştirmesine olanak sağlanmalı, öğrenci-öğretici etkileşimini en üst düzeyde sağlayan sistemler geliştirilmeli, varsa bu sistemler kullanılmalıdır. Sistemde, kullanıcıya dil kullanımını teşvik eden görevler verilip öğrenme ortamı sunulmalı ve öğrenilenlerin pratik yapılmasına imkân sağlayan çoklu etkileşimsel ortamlar oluşturulmalıdır”.⁹

Yukarıda sıralanan gereksinimlerin tümü, yabancı dil olarak uzaktan Rusça öğretiminde de dahil olmak üzere edebi metnin kullanılmasıyla karşılanmaktadır.

Ayrıca, uzaktan eğitim kapsamında ve çevrimiçi derslerde yapılan bağımsız çalışmalarda yabancı dil olarak Rusça öğretiminde edebi metinlerin kullanılması, öğrencilerin eğitim faaliyetlerine katılımını teşvik eder, bilgi edinme sürecinde olumlu motivasyon ve ilgi yaratır, öğrenciler ve öğretmenler arasındaki etkileşimi artırır, çevrimiçi iletişim sürecini “canlı” iletişime yakınlıştırır.¹⁰

Covid-19 salgınından sonra yabancı dillerin uzaktan öğretiminde edebi metinlerin kullanılmasının başka bir gerekçesi ise diğer tüm bölümlerde yaşanan problemlere benzer problemlerin yanında, dil ve edebiyat bölümlerinde alana özgü problemlerin yaşanmasıdır.

Halide Gamze İnce Yakar ve Özlem Fedai'ye göre:

“Diğer bölümlerde yaşanan problemlere benzer problemlerin yanında, alana özgü problemler yaşandığı da bilinmektedir. Dil ve edebiyat bölümleri; değer aktarımı, duygu aktarımı, estetik-sanatsal bilinç aktarımı gibi konularda önemli kazanım alanları muhteva eder. ... Dil; milli kimliğin şekillenmesinin mihenk taşıdır. Dille inşa edilen edebiyat ise toplumun kültürünün, dehasının ve hayal gücünün birikimidir. Dil ve edebiyat öğretimi ise bireyin şahsiyetini oluşturacak, zekâsını işletecek, ilim gücünü arttıracak ve kültürünü besleyip ayakta tutacak değerleri kazanmasını sağlamak demektir. Toplumların teşekkül şartlarından olan dilin ve edebiyatın uygun şekilde öğretimi bir manevi kültür aktarımını da beraberinde getirir. Bu sebeple dil ve edebiyat eğitiminin duygusal ve manevi bir etkileşimi de içermesi beklenir. Bu duygusal etkileşim, hem dil ve edebiyat eğitimcileri açısından hem de öğrenciler açısından elzemdir. Kültürün temel dinamiklerinin nesilden nesle aktarılması, yaşatılması, geliştirilmesi dil ve edebiyat öğretiminin duygusal ve manevi etkileşimi ile gerçekleşir”.¹¹

8 Э.М. Байдашаева, И.А. Каралаш. “Факторы успешности дистанционного обучения иностранному языку в современных условиях”. *Лингвистика и образование*, 3(3), 2020, s. 54

9 Mehmet Er ve Tarık Demir. “Simülatif Türkçe Öğretim Sistemlerinin Geliştirilmesi”. F. Ağca, A. Koç (Eds.). *X. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildiri* Kitabı. Eskişehir: ESOGÜ Basımevi, (2019), s. 603

10 Н.Н. Самчик. “Интерактивность в обучении русскому языку как иностранному”. *Baltic Humanitarian Journal*, T. 10, № 1(34), 2021, s. 240

11 Halide Gamze İnce Yakar ve Özlem Fedai. “COVID-19 Salgını Sürecinde Yükseköğretimde Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi”, *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Ö9 (Ağustos), (2021), s. 79.

Böylece, dil ve edebiyatın uzaktan öğretiminde edebi metin kullanımının duygusal ve manevi etkileşiminin gerçekleşmesine yardımcı olacağını düşünülmektedir.

Yabancı dil olarak çevrimiçi Rusça derslerde edebi metin kullanımı

N.P. Dmitrenko, O.N. Kolçina ve D.V. Mosova “Obsçıye printsıpy onlayn - obuçeniya russkomu yazıku kak inostrannomu” (“Yabancı Dil Olarak Rusça Öğretiminde Uzaktan Eğitimin Genel İlkeleri”) adlı çalışmalarında, yabancı dil olarak çevrimiçi Rusça eğitimin temel hükümleri ve yabancı öğrenciler için edebi metinler yardımıyla ders gelişiminin genel ilkelerini belirlemektedir:

1. Edebi metinlerin kullanımı

Yabancı dil eğitiminin iletişimsel yönelimine ilişkin genel hüküm uzaktan eğitimde edebi metinlerin kullanımını içermektedir.

Çevrimiçi dersin oluşturulmasında edebi metinlerin seçimi, hem zor hem de önemli bir aşamadır. Edebi metinler, bir yandan öğrenciler için üstesinden gelinebilecek ve öğrencilerin bilgi ve beceri düzeyine uygun olmalı, diğer yandan dilbilgisi ve sözcük hazinesin genişletme sorununu çözmelidir. Ayrıca edebi metinler, öğrencilerin iletişimsel becerileri ve yetilerini kaliteli oluşturma ve geliştirme potansiyeline sahip olmalıdır.¹²

2. Edebi metinlerin sözcükbilimsel ve dilbilgisel zorluklar açısından ön analizi

Dilsel materyalin seçimine ve sunumuna yönelik işlevsel yaklaşıma ilişkin genel hüküm, edebi metinlerin sözcükbilimsel ve dilbilgisel zorluklar açısından zorunlu ön analizi ile ilişkilidir.

Edebi metinler öğrencilerin dil eğitim düzeyine uygun şekilde seçilmeli ve gerekirse uyarlanmalıdır.

Edebi metinlerin, öğrencilerin ortalama sözcük dağarcığının ötesine geçen sözcük birimlerini içermemesi mümkün değildir. Sözlü konuşmanın sözdizimi, yabancı dil olarak Rusça öğretim kitaplarında yer alan metinlerin sözdiziminden farklıdır. Bu ve diğer özellikler, edebi metinlerin anlaşılmasını zorlaştırırsa da öğrencilerin motivasyonunu düşürmemelidir. Bu amaçla öğrencilerin bilmediği sözcükler, ifadeler ve dilbilgisel yapılar belirlenir. Yeni sözcükler ve ifadeler, öğretmen tarafından hazırlanan “dersin sözlüğüne” dâhil edilmelidir. Yeni dilbilgisel yapılar ise edebi metin okunmadan önce dersin dil bilgisiyle ilgili yapıları kısmında açıklanmalıdır.¹³

3. Ders sözlüğü

Her çevrimiçi derste, öğrenciler için yeni sözcükleri veya ifadeleri, gerekli dilbilgisel yorumları ve kullanım bağlamını içeren sözlük bulunmalıdır. Tüm yeni sözcükler ve ifadeler sesli olarak söylenmelidir.

12 Н.П. Дмитриенко, О.Н. Колчина, Д.В. Мосова. “Общие принципы онлайн - обучения русскому языку как иностранному”. *Актуальные вопросы современной филологии и журналистики*, 2(41), 2021, s. 66.

13 Н.П. Дмитриенко, О.Н. Колчина, Д.В. Мосова. “Общие принципы онлайн - обучения русскому языку как иностранному”. *Актуальные вопросы современной филологии и журналистики*, 2(41), 2021, s. 67.

Bahsedildiği üzere, ders sözlüğü öğrencilerin kelime dağarcığında yer almayan sözcükleri ve ifadeleri içermelidir. Ancak, bilinmeyen bir sözcüğün anlamını bağlamdan tahmin etmek kolaysa ve sözcük verilen konuyla ilgili değilse bu sözcüğün veya ifadenin dersin sözlüğüne dâhil edilmesi gerekli değildir.

A.N. Şçukin'e göre, öğrencinin (hem hedef dilinde hem de anadilinde) zorlanabileceği metnin bir parçasının, ancak belirli kurallar, talimatlar, başka bir deyişle belli bilişsel stratejileri kullanarak anlayabileceği anlamına gelmektedir.¹⁴ Dolayısıyla çevrimiçi dersler de dahil edebi metinleri kullanan derslerde öğrencilerin gerekli bilişsel stratejilerin oluşturulması ve geliştirmesi verimli olacaktır.

Ayrıca çevrimiçi derste, görsel materyaller (resim, fotoğraf, şemalar); basit veya karmaşık söz grupların yardımıyla yorumlama, eş anlamlı sözcükler, bağlam, sözcükbilimsel analiz kullanılabilir. İnternet formatının imkânları, yeni sözcükleri ve ifadeleri anlamakla ilgili yukarıda sayılan birkaç yöntemlerin tümünü kolayca birleştirmeye imkan sağlamaktadır.¹⁵

4. Alıştırmalar sistemi

Araştırmacılara göre, yabancı dil olarak uzaktan Rusça öğretimindeki alıştırmalar sistemi standartlaştırılmış (öğrendikleri konuyu pekiştirmek için kullanılan alıştırmalar) ve yaratıcı (konuşma alıştırmalarını) alıştırmaları içermelidir.¹⁶

5. Standartlaştırılmış alıştırmalar sistemi

Yabancı dil olarak Rusça çevrimiçi dersinin içeriği kapsamında edebi metinlerin tüm sözcüksel ve dilbilgisel materyallerini kapsayan standartlaştırılmış alıştırmalara önemli oranda yer verilmektedir. Bu tür alıştırmalar Rusça sözcükleri doğru telaffuz etmeyi, Rusça tonlamayı, kelime hazinesini ve dilbilgisini öğrenmeyi, cümlenin ve edebi metin dâhil olmak üzere tüm metinlerin anlamını kavrama amaçlı alıştırmalardır.

Standartlaştırılmış alıştırmalar için temel gereksinim, öğrencilerin öğretmen yardımına başvurmadan tek başına alıştırmaları yapmaları ve kontrol etmeleridir. Taklit ve “kapalı alıştırmalar” (çoktan seçmeli testler), “açık alıştırmalar” (edebi metnin biçiminin yeniden yapılması) ve doğru sırayı oluşturma gibi alıştırmalar yapılabilir. Böylece uzaktan yabancı dil olarak Rusça eğitiminde Rusya Federasyonu devletinin test sisteminde yer alan tüm alıştırmalar mevcuttur.¹⁷

14 A.N. Шукин. Практическая методика обучения русскому языку как иностранному. Москва: Русский язык, 2003, s. 69.

15 Н.П. Дмитриенко, О.Н. Колчина, Д.В. Мосова. “Общие принципы онлайн - обучения русскому языку как иностранному”. *Актуальные вопросы современной филологии и журналистики*, 2(41), 2021, s. 67.

16 Н.П. Дмитриенко, О.Н. Колчина, Д.В. Мосова. “Общие принципы онлайн - обучения русскому языку как иностранному”. *Актуальные вопросы современной филологии и журналистики*, 2(41), 2021, s. 66.

17 Н.П. Дмитриенко, О.Н. Колчина, Д.В. Мосова. “Общие принципы онлайн - обучения русскому языку как иностранному”. *Актуальные вопросы современной филологии и журналистики*, 2(41), 2021, s. 71.

6. Alıştırmalar için talimatlar

Araştırmacılara göre, her standartlaştırılmış alıştırma öğrencilerin hedef dili olan Rusçada, ana dilde veya ara dilde talimatlarıyla birlikte verilmelidir (bizim durumumuzda alıştırma talimatları Rusça ve Türkçe olarak verilir).

Öğretmen, öğrencilerin alıştırmayı tamamlama motivasyonunu artırmak için önce alıştırmannın amacını açıklayabilir sonra da detaylı bir biçimde talimatı verebilir. Ana veya ara dildeki talimatlar öğrencilerinin stresi azaltır, alıştırmaların yeterli şekilde anlaşılmasını sağlar.¹⁸

7. Yaratıcı alıştırmalar sistemi

Yaratıcı alıştırmalar, Rusça sözlü ve yazılı anlatım becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Öğrenciler, bu tür alıştırmaları kendi başlarına yapmaktadır. Tüm alıştırmaları tamamlamak gerekli değildir. Ancak öğrencilerin yalnızca sözlü veya yazılı iletişim biçimiyle, yalnızca monolog veya diyalog konuşma biçimiyle kendilerini sınırlandırması istenilen bir şey değildir. Her tür konuşma etkinliğinin karmaşık gelişimi önemlidir. Uzaktan eğitim koşullarında yaratıcı alıştırmalar bireysel olarak, çift halinde veya grup halinde yapılabilir.¹⁹

Yabancı dil olarak Rusça eğitimi kapsamında edebi metinlerin kullanımıyla çevrimiçi derslerin oluşturulması, A1 seviyesinden başlanılarak yapılabilir. Sadece, her seviye için edebi metin seçimi ilkelerinin dikkate alınması gerekir.

Yabancı dil olarak uzaktan Rusça öğretiminde kullanılan örnek edebi metin çalışması

Dimitrenko, Kolçina ve Mosova tarafından ileri sürülen edebi metinler kullanarak yabancı öğrenciler için çevrimiçi ders oluşturmanın genel hükümlerini ve ilkelerini, çağdaş Rus yazar Yu. Ya. Yakovlev'in, "Skripka" ("Keman") hikâyesini ele alarak oluşturulan çevrimiçi ders örneği aşağıda verilmiştir.

Yakovlev'in "Keman" adlı hikâyesinin yabancı dil olarak Rusça dersinde dinleme, dinlediğini anlama becerilerinin geliştirilmesinde, dikkat çekici olması ve pek çok duyusal organa aynı anda hitap etmesi yönüyle motive edici olduğu görülmüştür. Dolayısıyla yukarıda sayılan kurallara uygun olduğundan bu hikaye B1 seviye öğrenciler için çevrimiçi Sözlü ve Yazılı Kompozisyon dersinde okumak için seçilmiştir.

Yapılandırılmış Çevrimiçi Ders Planı

Ders konusu: edebi metin çalışması.

Yu. Ya. Yakovlev, "Skripka" ("Keman").

Söz edilen metin çalışması L.S. Kruçkova ve N.V. Moşinskaya'nın "Praktičeskaya metodika

18 Н.П. Дмитриенко, О.Н. Колчина, Д.В. Мосова. "Общие принципы онлайн - обучения русскому языку как иностранному". *Актуальные вопросы современной филологии и журналистики*, 2(41), 2021, s. 68.

19 Н.П. Дмитриенко, О.Н. Колчина, Д.В. Мосова. "Общие принципы онлайн - обучения русскому языку как иностранному". *Актуальные вопросы современной филологии и журналистики*, 2(41), 2021, s. 72.

obuçeniya russkomu yazıku kak inostrannomu” (“Uygulamalı yabancı dil olarak Rusça öğretimi”) başlıklı çalışmalarından alınmıştır.²⁰

Çevrimiçi ders: Rusça Yazılı ve Sözlü Komoizisyon (2. sınıf).

Düzey: Üniversite öğrencileri (B1 seviyesi)

Amaç: Rusçadaki dört dil becerilerini geliştirilmesi, iletişimsel becerilerin kazanımı, sözcük öğretimi, kültür aktarımıdır

Kazanım: Rus Dili ve Edebiyatı Programı 2. sınıfta okuyan öğrencilerin Rus çağdaş yazar Yakovlev’ün eseriyle buluşmasıdır. Öğrencilerin yazar - eser eşleştirmesini yapabilmesi; anlatım gücünün geliştirilmesi; sözcük hazinesinin zenginleşmesidir. Doğru ve güzel dille yazılmış edebi metni okuyarak öğrencilerin anlatım gücünü geliştirilmesidir.

Konu: Edebi metin çalışması

Öğrenci sayısı: 30 öğrenci

Yer: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

Süre: 120 dakika

Teknik: Soru - cevap, rol oynama. Bireyselleştirilmiş öğretim. Bilgisayar destekli öğretim

Araç-gereç: Bilgisayar

Söz edilen metin çalışması, edebi metin okunması ve öğrencilerin sözlü anlatım üzerinde çevrimiçi çalışması için tasarlanmıştır. Okuma öncesi yapılan etkinlikler, öğrencilerin geçmiş deneyimlerini canlandırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca öğrencilerin metni okuduktan sonraki konuşma faaliyetinde kullanılacak sözcük birimlerinin ve dilbilgisi formlarının etkinleştirilmesine yöneliktir. Sözlü anlatım becerilerinin oluşumunu amaçlayan bu metni okurken, dikkatli okuma türü kullanılmaktadır. Bu nedenle metin okuma sonrası yapılan etkinlikler, bu metnin kontrol ve detaylı şekilde anlaşılmasını amaçlamaktadır.

Metin okuma öncesi ve metin okuma sırasında yapılan etkinlikler ev ödevi olarak verilmiştir. Okuma sonrası alıştırmalar çevrimiçi derste yapılmıştır.²¹

Предтекстовые упражнения (Okuma öncesi yapılan alıştırmalar):

1. *Прочитайте краткую справку об авторе рассказа “Скупка” (“Keman” hikayesinin yazarı hakkında okuyunuz):*

Юрий Яковлевич Яковлев (1922 - 1996) - советский писатель и сценарист, автор книг для подростков и юношества. Яковлев - автор многих лирических рассказов. В них больше говорится о чувствах людей, чем о каких - то событиях. “Меня интересует механизм человеческих отношений”, - как-то сказал писатель. Он описывает те ситуации и случаи, в которых наиболее полно раскрывается человек, его внутренний мир.

2. *Словарь урока. (Ders sözlüğü).*

Edebi metinlerin sözlüksel ve dilbilgisel zorluklar açısından ön analizi yapıldıktan sonra yeni sözcükleri ve ifadeleri içeren ders sözlüğü aşağıda verilmiştir:

20 Ayrıntılı bilgisi için bakınız: Л.С. Крючкова, Н.В. Мощинская. Практическая методика обучения русскому языку как иностранному. Москва: Флинта, 2018, s. 352 - 370.

21 Ayrıntılı bilgi için bakınız: Zoya Şengüder. “Yabancı Dil Olarak Rusça Öğretiminde Edebi Metinlerin İşlevi”. *Doktora Tezi*. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2021, s. 175 - 196.

Настраиваться - подготавливаться, приготавливаться, готовиться;
 за пазухой (фразеологизм) - между грудью и прилегающей к ней одеждой, выше пояса;
 одышка - это нарушение функции внешнего дыхания, сопровождаемое ощущением нехватки воздуха;
 пружина - элемент, использующийся для накапливания и поглощения механической энергии;
 обволакивать - затягивать со всех сторон, покрывать собою (о чем-либо стелющемся);
 дуться (здесь) - обижаться, иметь обиженный вид.

3. Söz edilen edebi metne dayalı olarak dil ve konuşma, sözcükbilim ve dilbilgisi becerilerini geliştirmek için aşağıda verilmiş *standartlaştırılmış alıştırmalar* yapılır.

- Прочитайте слова, найдите в них корень, определите грамматическую форму подчёркнутых слов. Попробуйте догадаться, какое они имеют значение. Проверьте себя по словарю (Аşağıda verilen sözcükleri okuyunuz, sözcüklerin köklerini bulunuz. Altı çizili sözcüklerin dilbilgisel biçimini belirleyin. Ne demek olduğunu tahmin etmeye çalışınız. Daha sonra sözlük ile kendinizi kontrol ediniz. Yazılı olarak yapılacak):

Казаться, кажется, казалось, показалось; водить, приводить, уводить; хотеть, захотеть, захотелось; ждать, ожидать, не ожидать, неожиданно; звук, звучать; скоро, скорее, поскорее.

- Прочитайте следующие конструкции. Напишите с каким падежом используются нижеприведённые глаголы (Аşağıdaki sözcük gruplarını okuyunuz. Fiillerin hangi isim halleriyle kullanıldığını yazınız. Yazılı olarak yapılacak):

Искать (что?) скрипку ;
 обратить внимание (на кого?) на мальчика - ;
 ходить (за чем?) за хлебом ;
 согласиться (с кем?) с девочкой ;
 спрятать (что? куда?) скрипку под пальто - .

- Какие инструменты могут звучать в оркестре? Продолжите ряд. (Bir orkestrada hangi enstrümanlar bulunabilir? Sıralamaya yazılı şekilde devam ediniz):

В нашем оркестре есть трубы, виолончели, .

- Обратите внимание на объяснение подчёркнутых слов (Altı çizili sözcüklerin parantez içinde verilen açıklamalarına dikkat ediniz):

Из окон доносятся (можно услышать) звуки разных инструментов. Он прислушался (стал внимательно слушать). Тёплый хлеб грел (отдавал ему своё тепло) его. Куда ты? – удивлённо воскликнула (крикнула громко, эмоционально) девочка. Всё пропало (исчезло неизвестно куда). И его самого уже нет.

- Выберите из правого столбика прилагательные, антонимичные прилагательные левого столбика. Скажите, с какими из нижеданных существительных они сочетаются? (Sağ sütündeki sıfatların sol sütunda bulunan zıt anlamlılarını bulunuz. Sözü edilen sıfatların aşağıdaki verilen isimlerden hangileriyle uyumlu olduğunu yazılı şekilde belirtiniz):

Хороший	Холодный
тёплый	длинный
короткий	тонкий
толстый	крупный
мелкий	лёгкий
тяжёлый	маленький
большой	плохие

Дождь, хлеб, футляр, косы, девочка, дом, город, парень.

- От данных ниже прилагательных образуйте (Aşağıda verilen sıfatların belirtilen biçimlerini oluşturunuz. Yazılı olarak yapılacaktır):

- а) *краткую форму (kisa sıfat)*: хороший - хорош, хороша, хороши;
 похожий ;
 тяжёлый - ;
 довольный – ;
 тонкий – ;
 лёгкий – ;
 б) *наречие на -о(о ile biten zarflar)*: сырой – сыро;
 неожиданный - ; спокойный - ;
 тяжёлый - ; частый - ;
 странный - ; хороший - ;
 плохой - ; вкусный - .

- Прочитайте предложения и сравните их. Обратите внимание на многозначность подчёркнутых слов. Определите, какое значение имеет подчёркнутое слово в предложении (конец действия, повторяющееся действие, температура, характеристика человека, звук, эмоция) (Cümleleri okuyunuz ve karşılaştırınız. Altı çizili sözcüklerin çok anlamlılığına dikkat ediniz. Cümle içinde altı çizili sözcüklerin anlamını belirleyin (eylem sonu, tekrarlanan eylem, sıcaklık, insan özellikleri, ses, duyu)):

Дождь всё не проходил. - Каждый день мальчик проходил мимо музыкального училища.
 Шёл холодный дождь. - Холодная Диана не замечала его. Скрипка звучала в окне второго этажа. - В его голосе звучала радость.

- Прочитайте предложения с правильной интонацией (Aşağıdaki cümleleri doğru tonlama ile okuyunuz):

- Зачем стоять на дожде? Зачем стоять на дожде, если никого не ждёшь?
- Пойдём ко мне? Так пойдём ко мне?
- Как вкусно!
- Хочешь хлеба ... тёплого?
- Ты любишь музыку?
- Куда ты?

- Читайте предложения с постепенным наращиванием элементов (Yeni sözcükleri aşamalı olarak eklenerek oluşturulan cümleleri okuyunuz):

Дождь. Шёл дождь. Шёл сильный дождь. За окном шёл сильный дождь.
 Мальчик. Мальчик шёл. Мальчик шёл из булочной.
 Он. Он гулял. Он гулял под окнами. Он гулял под окнами музыкального училища.

Скрипка. Скрипка звучала. Скрипка звучала в окне. Скрипка звучала в окне второго этажа.

- Читайте и повторяйте, не глядя в текст, сначала одно предложение, затем группу предложений (Önce bir cümle sonra cümle gurubunu okuyunuz ve bakmadan tekrarlamayı çalışınız):

- Шёл сильный дождь. б) Шёл сильный дождь. Но мальчик не чувствовал его.

- Шёл сильный дождь. Но мальчик не чувствовал его. Он гулял около музыкального училища.

- Шёл сильный дождь. Но мальчик не чувствовал его. Он гулял около музыкального училища. Он ждал девочку, которая играет на скрипке.

- Прочитайте тексты - комментарии, которые помогут вам лучше понять рассказ “Скрипка” (“Skripka” adlı kısa hikayesini anlamana yardımcı olacak metinleri okuyunuz):

*Музыкальное училище - среднее музыкальное заведение. В России дети получают музыкальное образование сначала в музыкальной школе, а потом в музыкальном училище. Там развивают музыкальные способности учеников, учат их играть на различных музыкальных инструментах. Занятия проходят обычно во второй половине дня, когда уже заканчиваются уроки в общеобразовательной школе.

*Хлеб. В русской культуре хлеб был одним из самых дорогих и важных продуктов. Когда - то это была основная еда русского человека, а также символ богатства и силы. Если хозяин предлагал гостю кусок хлеба, значит, он уважал гостя и доверял ему.

Притекстовые упражнения (Okuma sırasında yapılan alıştırmalar):

Ev ödevi olarak verilebilir.

1. Первый раз прочитайте рассказ “скрипка” вслух, не пользуясь словарём. Старайтесь правильно произносить слова, следите за своей интонацией. Попробуйте понять общее содержание рассказа. (İlk kez “Skripka” adlı hikâyesini sözlük kullanmadan yüksek sesle okuyunuz. Sözcükleri doğru şekilde telafuz etmeye çalışınız, tonlamanızı kontrol ediniz. Hikâyenin genel içeriğini anlamaya çalışınız).

2. Затем прочитайте рассказ второй раз, пользуясь словарём (Sözlük yardımıyla hikâyeyi ikinci kez okuyunuz).²²

Послетекстовые упражнения (Okuma sonrası yapılan alıştırmalar):

Aşağıda “Skripka” (“Keman”) hikâyesini anlamak için birkaç yaratıcı alıştırma bulunmaktadır. Ev ödevi olarak yazılı şekilde yapılabilir.

1. Проверьте правильно ли вы поняли текст. Выберите конец предложения, соответствующий тексту (Metni doğru anlayıp anlamadığınızı kontrol ediniz. Aşağıdaki cümleleri metne göre tamamlayınız):

– Мальчик шёл из булочной.....

а) и услышал из окон музыкального училища звуки оркестра. Он остановился.

22 Ю.Я. Яковлев. “Скрипка”, Lit-Ra.su, <https://lit-ra.su/yuriy-yakovlev/skripka-5/>, adresinden alındı. Erişim: 30.04.2022.

б) и остановился под окнами музыкального училища, чтобы услышать скрипку.

– Мальчик остановился

а) и стал слушать, как кто – то играл на трубе, кто – то на рояле.

б) и стал слушать скрипку.

- Около мальчика остановилась девочка,

а) которая играла на скрипке.

б) которая играла на виолончели.

– Мальчик хотел нести скрипку,

а) и теперь он нёс её.

б) а он нёс виолончель.

– Девочка пригласила мальчика пить чай,

а) и он с радостью согласился.

б) он согласился, потому что ему было всё равно.

– Мальчик любил слушать скрипку, потому что

а) ему нравилась музыка.

б) ему нравилась девочка, которая играла на скрипке.

– Мальчик вдруг остановился,

а) а потом побежал обратно к музыкальному училищу.

б) а потом снова пошёл с девочкой.

2. Восстановите последовательность событий рассказа, используя предложения задания 1 (Yukardaki 1. alıştırmanın cümlelerini kullanarak hikâyedeki olayların sırasını yazınız).

3. Найдите в тексте глаголы движения в прямом и переносном значении (Metinde bulunan temel ve mecazi anlamında kullanılan hareket fiillerini yazınız).

4. Ответьте на вопросы (Yazılı olarak soruları cevaplayınız):

1. Какая была погода, когда мальчик возвращался из булочной?
2. Где стал гулять мальчик?
3. Звуки какого инструмента он хотел услышать?
4. Что говорится в рассказе о звучании скрипки?
5. Кто положил руку мальчику на плечо?
6. Кого, по мнению девочки с толстыми косичками, ждал мальчик?
7. Куда предложила пойти девочка?
8. От кого бы мальчик принял предложение с радостью?
9. Почему мальчик согласился пойти с девочкой?
10. Что он предложил девочке?
11. Чему девочка решила научить мальчика?
12. Что сделал мальчик, когда ему показалось, что это не он, а кто – то другой идёт рядом с девочкой?
13. Куда побежал мальчик?

5. Найдите в тексте предложения, в которых раскрываются главная идея рассказа (Metin içinde hikâyenin ana fikrini belirten cümleleri yazınız):

6. Объясните, как вы понимаете данные ниже предложения (Aşağıdaki cümleleri nasıl anladığınızı açıklayınız):

- Как странно, что с одними людьми всего хочется, а с другими ничего не надо.
- Он согласился, и вдруг ему показалось, что это не он шагает по дождю с большой виолончелью, а кто - то другой.
- - Он бежал обратно к музыкальному училищу, к скрипке, к самому себе.

7. Как, с вашей точки зрения, автор относится к своим героям? Докажите, используя фрагменты текста. (Yazarın ve kahramanların arasındaki ilişki hakkında ne düşünüyorsunuz? Düşüncelerinizi metni kullanarak yazılı olarak anlatınız).

8. Найдите в тексте описание природы. Скажите, какую роль эти описания играют в замысле автора? Объясните свою точку зрения (Metinde doğanın betimlemelerini bulunuz. Yazar bu betimlemelerine nasıl bir anlam yüklemiştir? Siz de kendi bakış açınızı açıklayınız).

9. Напишите, что вы думаете о героях этого рассказа, какое они на вас произвели впечатление? (Bu hikâyenin kahramanların hakkında ne düşündüğünüzü yazınız. Kahramanlar sizde nasıl etki bıraktılar?)

10. Подумайте, какое ещё название можно было бы дать рассказу (Hikâyeye verebileceğiniz başka bir adı düşününüz).

11. Напишите анализ рассказа, используя конструкции, данные ниже (Aşağıda verilen yapıları kullanarak hikâyenin analizini yapınız):

Автор рассказа - (кто?)

Рассказ называется:

написан на тему (чего? какую?)

В рассказе говорится (о чём?)

Автор показывает (что?)

Действие рассказа происходит (где?)

Герои рассказа - (кто?)

Сюжет рассказа:

Рассказ мне (не) понравился,

показался (не) интересным, потому что.....

Uzaktan Rusça öğretiminin ölçme-değerlendirme aşaması göz ardı edilmemelidir Dolısıyla öğrencilerden gelen geri bildirimler, çeşitli şekillerde organize edilmiştir:

- Alıştırmaların defterde yazılı olarak tamamlanması ve öğretmene fotoğraflı rapor olarak gönderilmesi;
- Testlerin, yazılı alıştırmaların, Word formatında yapılması ve dosyaların öğretmene e-posta ile gönderilmesi;
- Sözlü alıştırmaların sesli yanıt dosyalarına kaydedilmesi ve e-posta ile gönderilmesi;
- Zoom'da çevrimiçi derslerin yapılması sırasında hazırlanan ve yeni olan alıştırmaların tamamlanması.

Sonuç ve öneriler

Çalışmamızda yabancı dil olarak uzaktan Rusça eğitiminin geliştirilmesi ve yabancı öğrencilerinin motivasyonunu yüksertilmesi için edebî metinlerin kullanımı ele alınmıştır. Özellikle de çevrimiçi derslerinde dilbilgisi ve iletişimsel becerilerinin öğretiminin destekleyici

etkinlik olan edebi metinlerinin çalışmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmada çevrimiçi derslerin hükümlerini ve ilkelerini ortaya koyarak ve edebi metinleri kullanarak yabancı dil olarak Rusça öğrenen yabancı öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayan ve motivasyonunu arttıran çevrimiçi dersler oluşturmak için örnek bir ders geliştirilmiştir. Bu derste İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Rus Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında ikinci sınıfının (B1 seviye) müfredatında yer alan Sözlü ve Yazılı Kompozisyon dersinde Rus çağdaş yazarı Yu. Ya. Yakovlev'in "Skripka" ("Keman") adlı hikâyesi kullanılmıştır.

İşledindiği çevrimiçi dersler ve araştırmalar sonucunda aşağıdaki verilen sonucuna varılmıştır.

Yabancı dil olarak uzaktan Rusça öğretimi, öğrenciler açısından daha keyifli hâle getirilmelidir. Bunun için öğrencilerinin düzeylere uygun, ilgi çekici ve etkileşime uygun içerikler hazırlanmalıdır. Dolayısıyla, çevrimiçi eğitimle yürütülen yabancı dil olarak Rusça programlarında anlatma becerilerine yönelik edebi metinler kullanılabilirliği düşünülmektedir.

Yabancı dil olarak uzaktan Rusça öğretiminde edebi metinlere başvurulması okuma, yazma, dinleme ve konuşma etkinliklerini daha verimli hale getirir, bireysel öğrenmeyi destekler, öğretmen - öğrenci, öğrenci - öğrenci arasında interaktif bir ortam sağlar, bu da öğrencilerin motivasyonunu ve derse katılımını arttıracaktır.

Bu çalışma sonucunda elde edilen bulgular ışığında, Rusça da dahil uzaktan yabancı dil eğitiminin daha etkili olabilmesi için yabancı dil eğitimcilerine İletişimsel yaklaşım ve etkileşim içeren edebi metinlerinin kullanılması önerilmektedir. Uzaktan öğretim sürecinde edebi metinler bir materyal olarak çoklu ortam aktiviteleri ile birlikte kullanılması eğitim öğretim sürecini olumlu yönde etkileyecektir.

Ayrıca Covid 19 pandemisinden de sonraki süreçte Rusça da dahil yabancı dil uzaktan eğitiminde öğrencilerin geleneksel öğretim yöntemleri ve dijital içerikli uygulamaları ile birlikte edebi metinlerin daha fazla kullanılmalarını gerektiği ön görülmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

Kaynakça/References

- Akkoyunlu, Buket, ve Salih Bardakçı. "Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim". *Rumeli Köprüsü Dergisi, Covid - 19 Özel Sayısı*, (2020), 5 - 7.
- Азимов Э.Г., Щукин А.Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва: Икар, 2009.
- Байдашева Э.М., Каралаш И.А. "Факторы успешности дистанционного обучения иностранному языку в современных условиях". *Лингвистика и образование*, 3(3), 2020, 52 - 63.

- Дмитриенко Н.П., Колчина О.Н., Мосова Д.В. “Общие принципы онлайн - обучения русскому языку как иностранному”. *Актуальные вопросы современной филологии и журналистики*, 2(41), 2021, 64 - 73.
- Er, Mehmet ve Tarık Demir. “Simülatif Türkçe Öğretim Sistemlerinin Geliştirilmesi”. F. Ağca, A. Koç (Eds.). *X. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildiri Kitabı*. Eskişehir: ESOGÜ Basımevi, (2019), 603 - 607.
- İnce Yakar, Halide Gamze ve Özlem Fedai. “COVID-19 Salgını Sürecinde Yükseköğretimde Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi”, *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Ö9 (Ağustos), (2021), 77 - 99.
- Крючкова Л.С., Мошинская Н.В. Практическая методика обучения русскому языку как иностранному. Москва: Флинта, 2018.
- Пашковская, С.С. “Как подставить плечо, а не подножку студентам во время онлайн - обучения русскому языку как иностранному”. *Russian Language Studies*, Vol. 19, № 1, 2021, 85 - 101.
- Полат, Е.С. Понятийный аппарат дистанционного обучения. Вопросы интернет образования. https://vio.uchim.info/Vio_19/cd_site/articles/art_1_21.htm, adresinden alındı. Erişim: 30.04.2022.
- Самчик, Н.Н. “Интерактивность в обучении русскому языку как иностранному”. *Baltic Humanitarian Journal*, T. 10, № 1(34), 2021, 240 - 242.
- Щукин, А.Н. Практическая методика обучения русскому языку как иностранному. Москва: Русский язык, 2003.
- Стрельчук, Е.Н. “Перспективы онлайн - обучения русскому языку как иностранному в вузах РФ”. *Russian Language Studies*, Vol. 19, № 1, 2021, 102 - 115.
- Şengüder, Zoya. “Yabancı Dil Olarak Rusça Öğretiminde Edebi Metinlerin İşlevi”. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2021.
- Яковлев, Ю.Я. “Скрипка”, *Lit-Ra.su*, <https://lit-ra.su/yuriy-yakovlev/skripka-5/>, adresinden alındı. Erişim: 30.04.2022.

